

Göteborgs
Stad

Kretslopp och vattennämndens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning samt fondering för framtida investeringar

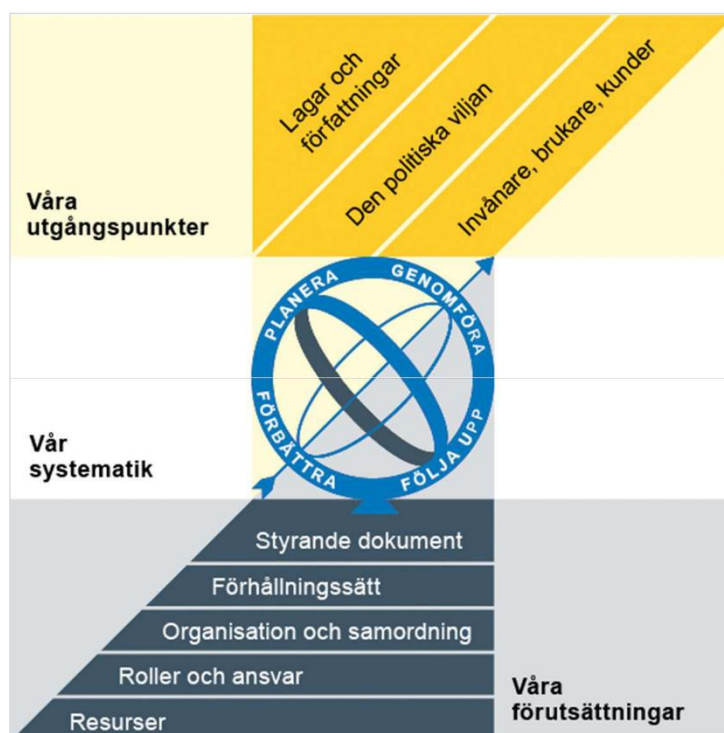
Dnr 0795/20

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
► Regel
Anvisning
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Dokumentnamn: Kretslopp och vattennämndens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning samt fondering för framtida investeringar			
Beslutad av: Kretslopp och vattennämnden	Gäller för: Kretslopp och vatten	Diarienummer: 0795/20	Datum och paragraf för beslutet: [Text]
Dokumentsort: Regler	Giltighetstid: Tillsvidare	Senast reviderad: [2023-09-20]	Dokumentansvarig: Ekonomichef
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med dessa regler	3
Vem omfattas av dessa regler	3
Bakgrund	3
Koppling till andra styrande dokument	3
Kretslopp och vattennämndens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.....	4
Uppföljning och hantering vid uppkomna avvikelser.....	4
Redovisning av taxefinansierade verksamheter	4
Skuld till abonnent	4
Kretslopp och vattennämndens regler för fondering av framtida investeringar.....	6
Fondering	6
Avgifternas storlek och grunderna för hur de beräknas	6

Inledning

Syftet med dessa regler

Kretslopp och vatten följer Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning förutom § 16-17 avseende uppföljning och hantering vid uppkomna avvikelser samt § 20 - 23 avseende hanteringen av eget kapital. Syftet med dessa regler är att komplettera och förklara nämndens hantering av eget kapital. Nämndens hantering av fondering beskrivs också i dessa regler.

Vem omfattas av dessa regler

Reglerna gäller tillsvidare för Kretslopp och vatten. För förvaltningens Återbruksverksamhet gäller Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning utan undantag.

Bakgrund

Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde 2020-05-14 om att godkänna Kretslopp och vattennämndens hemställan om att övergå från att redovisa eget kapital som skuld/fordran till abonnent (KF 2020-05-14, § 8 1890/17, handling nr 105) och hemställan att kunna fondera för framtida investeringar (KF 2020-05-14, § 7 1890/17, handling nr 106). I samband med detta beslut bestämdes det att Kretslopp och vattennämnden skulle besluta om regler för att hantera dessa områden. Reglerna revideras 2023-09-20 för att bättre hantera avvikelser som beror på svårpåverkbara omständigheter såsom ränteökningar och pensionsskuldsförändringar.

Koppling till andra styrande dokument

Göteborgs Stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning (2016-09-08 § 17, dnr 0680/16, senast reviderad KF 2023-03-23 § 23)

Kommunallagen (2017:725)

Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412)

Kretslopp och vattennämndens regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning

Uppföljning och hantering vid uppkomna avvikelser

1§ Nämnden ansvarar för att hantera samtliga avvikelser avseende drift- och investeringsverksamheten på lämpligt sätt. Förvaltningschefens analyser och förklaringar ska därför vara sådana att nämnden kan ta ställning till huruvida åtgärder ska sättas in, verksamhetens mål ska justeras, det ekonomiska målet ska ändras eller om avvikelsen lämnas utan åtgärd.

Förvaltningsdirektör ska snarast förtydliga och presentera konsekvenserna för verksamheten för nämnden. I största möjliga mån ska även förtydligandet innefatta ekonomiska konsekvenser.

2§ Negativa avvikelser i förhållande till det ekonomiska målet för såväl drift- som investeringsverksamheten ska hanteras på olika sätt. Vanliga verksamhetsavvikelser ska vid varje uppföljning redovisas och ett förslag till åtgärder skall läggas fram till nämnden. De avvikelser som är svåra för förvaltningen att förutse och budgetera för är förändringar av pensionsskulden och räntenivån och de skall hanteras annorlunda jämfört med övriga verksamhetsavvikelser. Avvikelseerna ska åtgärdas enligt följande:

- I de fall uppföljningsarbetet visar att helårsprognosen avviker negativt från det ekonomiska målet för helåret ska förvaltningsdirektör senast 20 kalenderdagar efter det att avvikelsen konstaterats presentera förslag till åtgärder för nämnden. Åtgärdsförslagen ska vara så utformade att nämnden senast till utgången av innevarande budgetår når en överensstämmelse med det ekonomiska målet.
- I de fall uppföljningsarbetet visar att räntor och pensionsskuld enligt helårsprognosen avviker negativt från det ekonomiska målet för helåret ska förvaltningsdirektör senast 20 kalenderdagar efter det att avvikelsen konstaterats beskriva omständigheterna kring avvikelsen för nämnden. Omständigheterna ska vara så utformade att nämnden förstår orsaken till och omfattningen av avvikelsen över tid. Nämnden ska efter förvaltningsdirektörens dragning besluta om förslag till åtgärder ska tas fram eller om inga åtgärder ska vidtagas.

Nämnden äger rätten att kategorisera avvikande poster.

Redovisning av taxefinansierade verksamheter

En taxefinansierad verksamhet som Avfallskollektivet och VA-kollektivet regleras inte helt av samma lagar som övriga verksamheter i staden men följer i grunden gemensamma redovisningsregler (RKR) och Kommunallagens (KL) självkostnadsprincip avseende dess ekonomi. VA-verksamheten är reglerad i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV, och där beskrivs hur VA-huvudmannen kan ta ut VA-taxa (avgifter) för att driva och ordna VA-anläggningen.

Kretslopp och vattennämnden fastställer nödvändiga kostnader för att ordna och driva VA-anläggningar. För att täcka dessa kostnader beräknas en avgift fram för året.

UR Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412): ”30 § Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen.”

VA-taxan beslutas av kommunfullmäktige och avgifterna får tas ut som bruksavgift och anläggningsavgift (anslutningsavgift).

Skuld till abonnent

1§ Överuttag innebär att intäkterna från avgifterna överskrider de kostnader som verksamheten redovisar för ett räkenskapsår. Detta överuttag är att betrakta som skuld till abonnenterna och kan inte anses tillfalla organisationen (dvs. som vinst), vilket gör att grunden för intäktsredovisning av inkomsten faller. Av denna anledning ska överuttaget hanteras som en förutbetalad intäkt och skuldredovisas, då överuttaget är att betrakta som en legal förpliktelse. Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommenderar i sin Rekommendation 18.1 att ”I den mån verksamhetens avgiftsuttag uttryckligen regleras av självkostnadsprincipen och avgiftsuttaget överskrider självkostnaden, ska intäkten minskas och överuttaget bokföras som en förutbetalad intäkt.”

2§ Skuld till abonnent redovisas som en kortfristig skuld i kollektivets balansräkning. Balansposten ska specificeras i en not där det framgår vilket år som överuttaget skedde och hur återställandet av varje års överuttag har justerats ner tills dess att skulden återförts till abonnenterna.

3§ Återställande av skuld till abonnent ska regleras genom underuttag inom 3 år. ”Enligt rättspraxis ska en sådan återföring göras till abonnenterna inom loppet av tre år (Bouvin & Qviström, 1993; SOU 2004:64; Proposition 2005/06:78)” Tagesson, 2006; Redovisning av affärsverksamhet – mot bakgrund av självkostnadsprincipen.

Detta innebär att nämnden måste i sitt budgetarbete föreslå taxor som medför ett underuttag för kommande budgetår och planeringsår för att återställa skulden till abonnenterna. Då bokslutet som fastställer överuttaget görs efter det att förslag till taxa för kommande räkenskapsår hanterats kan en viss eftersläpning uppstå.

4§ Uppstår det ett underuttag som är större än ackumulerat överuttag uppstår det en negativ skuld till abonnenterna (alternativt fordran på abonnenterna). Detta regleras genom att höja taxorna så att ett överuttag sker och den negativa skulden återställs.

Om Kommunfullmäktige inte fattar beslut om en taxehöjning som medför en återställning av ett ackumulerat underuttag kan skattekollektivet efter tre år bli ansvariga för att återställa ett ackumulerat underuttag (fordran på abonnenterna).

Kretslopp och vattennämndens regler för fondering av framtida investeringar

Fondering

Fondering innebär att kollektivets abonnenter betalar in en högre avgift än vad som är nödvändigt för att driva VA-verksamheten. Överskottet (överuttaget) redovisas som en fond (långfristig skuld) i balansräkningen. Fondering är tillåtet enligt 30§ vattentjänstlagen om man kan visa i en investeringsplan vad medlen ska användas till, hur mycket och när. Fonden löses sedan upp genom matchning mot avskrivningskostnaderna för den specifika investeringen. Upplösning av fonden ska ske under samma antal år som tillgången skrivs av på.

De investeringar som kan komma i fråga är nyinvesteringar i tjänster som förut inte tillhandhållits och kommer hela kollektivet till godo. Det gäller därmed inte för utbyggnad av anläggningen till nya kunder eller till ersättningsinvesteringar.

Avgifternas storlek och grunderna för hur de beräknas

Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen.

Medel får avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar, om

1. det finns en fastställd investeringsplan,
2. avsättningen avser en bestämd åtgärd,
3. åtgärden och de beräknade kostnaderna för den redovisas i planen,
4. det av planen framgår när de avsatta medlen är avsedda att tas i anspråk, och
5. planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek.

1§ Kretslopp och vattennämnden kan föreslå skapandet av en fond inför en stor planerad investering som något av taxekollektiven planerar. Förslag till fondering innebär att:

1. Beskrivning av investeringsobjekt som fyller kraven enligt ovan måste finnas.
2. Beräkning av fondens storlek och förslag till höjda avgifter för att skapa fonden ska göras.
3. Lämna förslag till beslut om höjd taxa till Kommunfullmäktige i nomineringen av taxorna.

Baserat på underlaget som Kretslopp och vattennämnden tagit fram beslutar Kommunfullmäktige att man beviljar den taxehöjning som erfordras för att kunna skapa investeringsfonden. När Kommunfullmäktige beslutat om höjd taxa för fondering ska nämndens budget omfatta ett utrymme för fonderingen. Under året ska nämnden redovisa fonden så att det går att följa fondens utveckling och storlek. När räkenskapsåret summeras i ett bokslut ska Kretslopp och vattennämnden fatta beslut om disponeringens av året ekonomiska utfall och fonderingens storlek.